

**МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
УПРАЎЛЕННЕ КУЛЬТУРЫ ВІЦЕБСКАГА АБЛВЫКАНКАМА
НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПОЛАЦКІ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК**

VIII Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя

«Гісторыя і археалогія Полацка і Полацкай зямлі»

1–2 лістапада 2022 г.

Праграма

Парадак працы канферэнцыі

1 лістапада 2022 г.

9.30 – 10.00 Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі ў фае Музея беларускага кнігадрукавання

10.00 – 12.30 Адкрыццё канферэнцыі, пленарнае пасяджэнне ў канферэнц-зале Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

12.30 – 13.00 Перапынак на каву

13.00 – 14.00 Праца секцый

14.00 – 15.00 Абед

15.00 – 17.30 Праца секцый. Дыскусія

18.00 – 18.30 Канцэрт арганнай музыкі ў Сафійскім саборы

19.00 Вячэра

2 лістапада 2022 г.

9.00 – 11.00 Пленарнае пасяджэнне ў канферэнц-зале Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

11.00 – 11.30 Перапынак на каву

11.30 – 13.00 Працяг пленарнага пасяджэння. Падвядзенне вынікаў і закрыццё канферэнцыі

13.00 – 14.30 Наведванне Спаса-Праабражэнскай царквы

Рэгламент працы:

Выступленні на пленарным пасяджэнні – 20 хвілін

Выступленні з дакладамі на секцыях – 15 хвілін

Паведамленні – 5 хвілін

Рабочыя мовы: беларуская, руская

1 лістапада 2022 г.

Пленарнае пасяджэнне

у канферэнц-зале Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

10.00 – 12.30

ЧАРНЫШОВА МАРЫНА ВАЛЕР'ЕЎНА (Беларусь, Полацк)

дырэктар Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

Прывітальнае слова ўдзельнікам канферэнцыі

ЮРЧАК ДЗЯНІС ВАЛЕР'ЕВІЧ (Беларусь, Віцебск)

галоўны спецыяліст упраўлення культуры Віцебскага аблвыканкама

Прывітальнае слова ўдзельнікам канферэнцыі

МАРКОВІЧ ІГАР ІВАНОВІЧ (Беларусь, Полацк)

старшыня Полацкага райвыканкама

Прывітальнае слова ўдзельнікам канферэнцыі

ТАРАСАЎ СЯРГЕЙ ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт Інстытута прадпрымальніцтва і парламентарызму

Вытокі і пачатак міжнароднай канферэнцыі "Гісторыя і археалогія Полацка і Полацкай зямлі", яе месца і роля ў айчыннай археалогіі і гісторыі сумежных земляў

ТОРШИН ЕВГЕНИЙ НИКОЛАЕВИЧ (Россия, Санкт-Петербург)

заведующий сектором архитектурной археологии Государственного Эрмитажа

ЗЫКОВ ПЁТР ЛЕОНИДОВИЧ (Россия, Санкт-Петербург)

старший научный сотрудник сектора архитектурной археологии Государственного Эрмитажа

КОЦ АЛЕКСЕЙ ЛЕОНИДОВИЧ (Беларусь, Полоцк)

магістр історычных навук, старшы прэпадаратэль Полоцкага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

Архитектурное решение фасадов Спасо-Преображенского храма (по материалам архитектурно-археологических исследований 2021–2022 гг.)

ТРУСАЎ АЛЕГ АНАТОЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны

Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

Калі і хто будаваў Полацкую Сафію?

МАРТЫНЮК АЛЕКСЕЙ ВИКТОРОВИЧ (Беларусь, Минск)

доктор исторических наук, доцент, заведующий кафедрой историко-культурного наследия Беларуси Республиканского института высшей школы

Немецкие крестоносцы в битве за Полоцк в 1381 г.

КРАЎЦЭВІЧ АЛЯКСАНДР КАНСТАНЦІНАВІЧ (Беларусь, Гродна)

доктар гістарычных навук, прафесар

Полацк у пачатках Вялікага Княства Літоўскага

ЮРЧАК ДЗЯНІС ВАЛЕР'ЕВІЧ (Беларусь, Віцебск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт, галоўны спецыяліст упраўлення культуры Віцебскага аблвыканкама

Эвалюцыя дзяржаўнага ўліку аб'ектаў спадчыны г. Полацка ў другой палове XX – пачатку XXI ст.

ГІСТАРЫЧНАЯ СЕКЦЫЯ

у канфэрэнц-зале Нацыянальнага Полацкага
гісторыка-культурнага музея-запаведніка

Мадэратар: Аўчыннікава Юлія Аляксандраўна, магістр гістарычных навук, загадчык навукова-рэстаўрацыйнага аддзела Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

Праца секцыі 13.00 – 14.00

САМОНОВА МАРИЯ НИКОЛАЕВНА (Беларусь, Гомель)

кандидат исторических наук, доцент Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины

К проблеме о старшинстве Всеславичей

КЕЖА ЮРИЙ НИКОЛАЕВИЧ (Беларусь, Полоцк)

кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и туризма Полоцкого государственного университета им. Евфросинии Полоцкой

Конфликты между полоцкими и киевскими князьями и способы их разрешения (конец X – начало XII вв.)

ПОДБЕРЁЗКИН ФИЛИПП ДМИТРИЕВИЧ (Беларусь, Минск)

кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Центральной научной библиотеки им. Я. Коласа НАН Беларуси

“Полоцкое наследство” и его роль в формировании немецкой Ливонии XIII–XV вв.

МАКАРАЎ МАКСІМ ДЗМІТРЫЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, намеснік дырэктара Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі

Мураваны элемент другой паловы XVII ст. у сістэме ўмацаванняў полацкага Верхняга замка

Праца секцыі 15.00 – 17.30

ШАНДОР ФЁЛЬДВАРИ (SÁNDOR (ALEKSANDER) FÖLDEVÁRI) (Венгрия, Дебрецен)

доктор филологии, научный сотрудник Дебреценского университета

Значение Полоцка в политике короля Стефана Батория – в военном и культурном аспекте

ВОЛКАЎ МІКАЛАЙ АЛЯКСАНДРАВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, навуковы супрацоўнік Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта

Арсеналы замкаў у Беларускім Падзвінні ў XVI–XVII стст.

ГАЛУБОВІЧ ВІТАЛІЙ УЛАДЗІМІРАВІЧ (Беларусь, Гродна)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гуманітарных навук Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта

Маёмасныя справы полацкага падваяводы Яна Лісоўскага ў 1630–1640-я гады

МАЦУК АНДРЭЙ УЛАДЗІМІРАВІЧ (Польшча, Варшава)

доктар гістарычных навук, асістэнт Інстытута гісторыі Польскай акадэміі навук

Функцыянаванне полацкіх соймаў у сітуацыі баявых дзеянняў Паўночнай вайны ў 1708–1711 гг.

БОРТНІК ІГАР АЛЯКСАНДРАВІЧ (Беларусь, Полацк)

кандыдат філасофскіх навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

Грамадска-палітычныя ідэі ў творах полацкага архіепіскапа Мялеція Сматрыцкага ў 1621–1623 гг.

ВОРОБЬЁВ ПАВЕЛ АНАТОЛЬЕВИЧ (Беларусь, Мінск)

аспірант Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы

Архиепископ Полоцкий Мелетий Смотрицкий и наследие Византии: история простых отношений

УРУБЛЕЎСКІ ВАДЗІМ ВАЛЕР’ЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік сектара навуковай апрацоўкі рукапісаў аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі

Генеалагічныя крыніцы па тэрыторыі Полацка і Полаччыны ў XIX – першай трэці XX ст. (па матэрыялах Нацыянальнага архіўнага фонду)

СЕДОВА ГАЛИНА ВАДИМОВНА (ИНОКИНЯ ЕВФРОСИНИЯ) (Латвія, Рига)

доктар історыі, магістр Тэалогіі

Органный мастер Шульц из Динабурга: в поисках источников

АЎСЕЙЧЫК УЛАДЗІМІР ЯЎГЕНАВІЧ (Беларусь, Полацк)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі і турызму Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

Стараверы Полацкага павета ў сярэдзіне XIX – пачатку XX ст.: асаблівасці рассялення і дэмаграфічная характарыстыка

ВОДНЕВА ИРИНА ПЕТРОВНА (Беларусь, Полоцк)

магістр історычных навук, заведуючы Краеведческим музеем – філіялом Нацыянальнага Полоцкага історыка-культурнага музея-запаведніка

К вопросу о становлении шахматно-шашечной деятельности на Полотчине в межвоенный период

Археалагічная секцыя

у зале Музея-бібліятэкі Сімяона Полацкага

Мадэратар: Магалінскі Ігар Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

Праца секцыі 13.00 – 14.00

БУБЕНЬКО ТАТЬЯНА СТАНИСЛАВОВНА (Беларусь, Витебск)

кандидат исторических наук, доцент Витебского государственного университета им. П.М. Машерова

Округа Витебска в середине – второй половине 1 тыс. н.э.

ШАДЫРА ВАДЗІМ ІОСІФАВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык аддзела археалогіі Полацкай зямлі і сумежных тэрыторый Інстытута гісторыі НАН Беларусі

Віцебскае Падзвінне як тэрыторыя памежных культур эпохі жалеза і ранняга сярэднявечча

ДЕРНОВИЧ СЕРГЕЙ ДМИТРИЕВИЧ (Беларусь, Минск)

научный сотрудник отдела археологии Средних веков и Нового времени Института истории НАН Беларуси

Социокультурный контекст североевропейских украшений поселенческих комплексов Полоцкой земли эпохи викингов

ВАЙЦЯХОВІЧ АНДРЭЙ ВЯЧАСЛАВАВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела археалогіі Сярэдніх вякоў і Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі

Знаходкі рэчаў з выявамі княскіх знакаў у старажытным Менску і яго наваколлі

Праца секцыі 15.00 – 17.30

КОЦ АЛЯКСЕЙ ЛЕАНІДАВІЧ (Беларусь, Полацк)

магістр гістарычных навук, старшы выкладчык кафедры гісторыі і турызму Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

ЗЫКАЎ ПЁТР ЛЕАНІДАВІЧ (Расія, Санкт-Пецярбург)

старшы навуковы супрацоўнік сектара архітэктурнай археалогіі Дзяржаўнага Эрмітажа

ТОРШЫН ЯЎГЕН МІКАЛАЕВІЧ (Расія, Санкт-Пецярбург)

загадчык сектара архітэктурнай археалогіі Дзяржаўнага Эрмітажа

Да пытання аб датаванні разбурэння галерэй Спаса-Праабражэнскага храма ў Полацку

МАГАЛІНСКІ ІГАР УЛАДЗІМІРАВІЧ (Беларусь, Полацк)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

Суадносіны паміж тыпамі сплаваў і катэгорыямі вырабаў з каляровых металаў X–XVIII стст. з тэрыторыі Цэнтральнай і Паўночнай Беларусі

КАЛБЕКА ЛЮБОЎ РЫГОРАЎНА (Беларусь, Полацк)

магістр гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік навукова-экспазіцыйнага аддзела Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка

Актавыя пячаткі полацкіх князёў (па археалагічных даных)

КОШМАН ВАДЗІМ ІВАНАВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела археалогіі Сярэдніх вякоў і Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі

Масавае пахаванне ахвяр вайны 1812 г. на Верхнім замку Полацка (папярэднія вынікі)

ЧАРАЎКО ВІКТАР УЛАДЗІМІРАВІЧ (Беларусь, Полацк)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі і турызму Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

«Дзённік Полацкага Сафійскага манастыра» за 1745–1774 гг. як крыніца па практыцы пахавання вышэйшага духавенства

СОЛОВЬЁВ АЛЕКСАНДР АЛЕКСАНДРОВИЧ (Беларусь, Полоцк)

магістр історычных навук, старшій навуцны сатруднік навучна-рэстаўрацыйнага аддзела Нацыянальнага Полоцкага історыка-культурачнага музея-запаведніка

К вопросу о локализации гончарных мастерских конца XVI – XVIII вв. в г. Полоцке

НЕКЛЮДОВА ТАТЬЯНА АНАТОЛЬЕВНА (Беларусь, Минск)

навуцны сатруднік аддзела археалогіі Полоцкай зямлі і сапрадзельных тэрыторый Інстытута історыі НАН Беларусі

Деревянные шаровидные навершия (“булавы”) из раскопок городов Полоцкой земли: вопросы атрибуции

Паведамленні:

ГЛІННІК ВАДЗІМ ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

дырэктар Навукова-практычнага цэнтра «РЭСТАБІЛІС»

Новыя матэрыялы з будаўнічай гісторыі аптэкі Полацкага езуіцкага калегіума

МАГАЛІНСКІ ІГАР УЛАДЗІМІРАВІЧ (Беларусь, Полацк)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Еўфрасінні Полацкай

Адметная знаходка 2022 г. — меч перыяду Вялікага Княства Літоўскага

2 лістапада

Пленарнае пасяджэнне

у канферэнц-зале Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурачнага музея-запаведніка

9.00 – 11.00

КЛІМАЎ МАРAT ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік аддзела археалогіі Полацкай зямлі і сумежных тэрыторый Інстытута гісторыі НАН Беларусі

Папярэднія вынікі археалагічных раскопак 2021–2022 гг. ва ўсходняй частцы Верхняга замка

КАЛЕЧИЦ ИННА ЛЕОНИДОВНА (Беларусь, Минск)

кандыдат історычных навук, доцент кафедры всеобщей истории и методики преподавания истории Белорусского государственного педагогического университета им. Максима Танка

Граффити наоса полоцкой Спасо-Преображенской церкви

ТАРАСАЎ СЯРГЕЙ ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт Інстытута прадпрымальніцтва і парламентарызму Полацка, Афрасіння і археалогія

ЛІСЕЙЧЫКАЎ ДЗЯНІС ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

кандыдат гістарычных навук, навуковы кіраўнік накірунку па вывучэнні гісторыі армян у ВКЛ Фонду развіцця і падтрымкі арменазнаўчых даследаванняў «АНІВ» (г. Ерэван, Рэспубліка Арменія)

Армяне ва ўсходніх ваяводствах Вялікага Княства Літоўскага ў XVI–XVIII ст.

ГЛІННІК ВАДЗІМ ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Мінск)

дырэктар Навукова-праектнага цэнтра «РЭСТАБІЛІС»

“Археалагічная” рэстаўрацыя Сафійскага сабора (1910–1914 гг.)

ОСЬКИН АРКАДИЙ ФИЛИППОВИЧ (Беларусь, Полоцк)

кандидат технических наук, доцент кафедры технологий программирования Полоцкого государственного университета им. Евфросинии Полоцкой

ДЖУМАНТАЕВА ТАМАРА АЛЕКСАНДРОВНА (Беларусь, Полоцк)

кандидат культурологии, доцент, заведующий научно-экспозиционным отделом Национального Полоцкого историко-культурного музея-заповедника

КОНОПЛЁВА ГАЛИНА ФИЛИППОВНА (Беларусь, Полоцк)

старший преподаватель кафедры технологий программирования Полоцкого государственного университета им. Евфросинии Полоцкой

База знаний «История Полоцкого кадетского корпуса»

11.30 – 13.00

ЦЫБУЛЬСКИ МИХАИЛ ЛЕАНДАВИЧ (Беларусь, Віцебск)

кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт кафедры выяўленчага мастацтва Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Машэрава

Сяргей Прывада: ад натурнага рэалізму да рамантычных метафар

БАЎТОВІЧ МІХАСЬ МІКАЛАЕВІЧ (Беларусь, Полацк)

краязнаўца

Нязнаны аб’ект полацкага краявіду

ШВАВАР МІКАЛАЙ ВАСІЛЬЕВІЧ (Беларусь, Віцебск)

кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Мемарыяльнае ўвекавечанне памяці пра знішчаныя ў гады Вялікай Айчыннай вайны населеныя месцы на Віцебшчыне

КОРОНЕВСКИЙ ВИКТОР ИЛЬИЧ (Россия, Санкт-Петербург)

лаборант-исследователь Санкт-Петербургского государственного университета

О некоторых тенденциях развития культа св. Евфросинии Полоцкой в 1910–1914 гг.

ЛИЦКЕВИЧ ОЛЕГ ВЛАДИМИРОВИЧ (Беларусь, Минск)

аспірант Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы

Княжества Кукенойс и Герцике и их отношение к Полоцку в начале XIII в.: некоторые наблюдения и данные